

[Victor Gram.]

hvilke udvalget har givet principiel tilslutning, men hvor konkret udarbejdede detaljer ikke foreligger.

Først spørgsmålet vedrørende fremskaffelsen af det frivillige mandskab, dets lønforhold og dets forhold i almindelighed under tjenesten og ved hjemsendelsen. Hele dette forhold må omfattes med den største opmærksomhed. Det er væsentligt, at de vilkår og forhold i og uden for tjenesten, der bydes de frivillige, er af en sådan art, at et antal unge føler sig tilskyndet til at tjene kortere eller længere tid i forsvaret. Forslaget indeholder skitser til lønnings- og bonusordning, civil erhvervsuddannelse, arbejdsanvisning ved hjemsendelse m. m. Disse spørgsmål plus andre foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at sikre tilgangen af det nødvendige antal frivillige, er af forsvarsministeren overdraget et underudvalg under forsvarets personeludvalg, som skal finde frem til konkrete forslag herom. Udvalget har herefter afstået fra at tage stilling til disse spørgsmål, men har principielt givet tilslutning til et lønprincip med løbende lønudbetaling og en bonus ved tjenesteperiodens udløb og til gennemførelsen af en civil erhvervsbetonet uddannelse. Udvalget er endvidere enig i nødvendigheden af at være opmærksom på dette personels indkvarteringsforhold under tjenesten og dets beskæftigelse efter hjemsendelsen, og man lægger vægt på, at de frivillige under tjenesten anvendes rationelt under hensyn til beredskabet og den enkelte særlige forudsætninger.

Kan disse spørgsmål løses tilfredsstillende — og det tror jeg de kan; der er en udpræget positiv vilje i værnene til at finde de bedste løsninger — vil væsentlige vanskeligheder i forbindelse med forøgelsen af antallet af frivillige i forsvaret efter min mening være overvundet.

Jeg gav ved første behandling udtryk for, at det var af betydning, at de unge, der melder sig som frivillige til forsvaret, ikke gør det under falske forudsætninger. Jeg vil gerne understrege dette synspunkt endnu en gang. De økonomiske betingelser må være klare og utvetydige; der vil kun for de færreste være tale om livsstillinger, nemlig for dem, som på et eller andet tidspunkt under den frivillige tjeneste tager

springet over i en af de allerede eksisterende faste personalkategorier. Resten må på forhånd indstille sig på, at deres tjeneste i forsvaret vil være begrænset til forholdsvis få år.

Med det formål at give forsvarsministeren lovhjemmel til at føre de fornødne foranstaltninger vedrørende det frivillige personel ud i livet er ændringsforslag nr. 8 udformet. Det er ikke hensigten med denne beføjelse til forsvarsministeren at foregribe den revision af personelloven, som jeg har forstået vil blive foretaget i den kommende samling. For en ordens skyld beder jeg den højtærede forsvarsminister bekræfte, at denne opfattelse er rigtig.

Det andet spørgsmål, med hensyn til hvilket udvalget har begrænset sig til en principiel stillingtagen, er spørgsmålet om rationaliseringer og forenklinger. Jeg har tidligere hæftet mig ved nødvendigheden af en forenkling af vort forsvars opbygning og funktion. Andre har gjort det samme. Jeg ved også, at intet er så svært som at rationalisere og forenkle; men det må gøres både i stort og småt. Det er nødvendigt af to grunde: dels af hensyn til forsvarets effektivitet; dels af hensyn til, at gennemførelsen af det foreliggende lovforslag forudsætter væsentlige beløb indvundet ved rationalisering.

Der er såvel i betænkningen som i lovforslagets bemærkninger og i beretningen til folketinget af 5. oktober 1959 angivet en række områder, opmærksomheden må rettes imod ved en rationalisering og forenkling af forsvarets struktur. En kritisk gennemgang af disse områder vil utvivlsomt afsløre, at en forenkling kan gennemføres ikke blot med betydelige besparelser, men også med et mere enkelt og effektivt forsvar som resultat. Jeg vil gerne understrege, at en sådan rationalisering må føres både til tops og til bunds, således som udvalget har anført det i betænkningen. Det sidste, ikke at forglemme. Alt for mange revisions- og kontrollineserier i småting kan være særdeles dyre foranstaltninger.

Derefter må jeg nævne to problemer, som udvalget ikke har taget stilling til.

Det første angår forbedringer af de værnepligtiges kår. Jeg gav ved første behandling udtryk for, at jeg var indforstået med, at